

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет
Кафедра педагогіки, освітнього менеджменту та соціальної роботи

Назва дисципліни / освітнього компонента	Педагогіка
Освітня програма	Фізична терапія
Компонент освітньої програми	Обов'язковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредитів / 90 годин
Вид підсумкового контролю	Залік
Мова викладання	Українська
Викладач	Галатюк Михайло Юрійович; к. п. н., доцент, доцент кафедри педагогіки, освітнього менеджменту та соціальної роботи
CV викладача на сайті кафедри	https://pedagogika.rshu.edu.ua/
E-mail викладача	Halatyuk_mu@ukr.net
Консультації	<i>Очні консультації:</i> розклад присутності на кафедрі згідно з графіком консультацій <i>Он лайн- консультації:</i> розклад присутності викладача на спеціальному форумі (в інтернет мережах) згідно з графіком консультацій. https://meet.google.com/nnr-mjbi-pit

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Педагогіка»: сформувати у майбутніх фахівців фізичної терапії цілісне розуміння закономірностей виховання, навчання та розвитку особистості; розвиток умінь і навичок застосування педагогічних знань у професійній діяльності, зокрема в процесі реабілітаційної та корекційної роботи з пацієнтами різного віку, які мають різні порушення та діагнози.

Основні **завдання** вивчення дисципліни «Педагогіка»:

- ознайомити здобувачів вищої освіти з історико-педагогічними процесами, явищами та фактами;
- розкрити внутрішні закономірності розвитку освіти й педагогіки українського народу та інших народів;
- сформувати цілісну систему знань про мету і сутність, закономірності, принципи, методи, засоби та форми освітнього процесу;
- забезпечити оволодіння кращими здобутками української та світової педагогіки, виробити вміння застосовувати їх у майбутній професійній діяльності фізичного терапевта;

- розвинути уміння й навички використання педагогічних знань для постійного самонавчання та неперервного удосконалення майбутньої професійної діяльності фізичного терапевта;
- створити підґрунтя професійного мислення майбутніх фахівців, готовність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння закономірностей розвитку педагогічної науки;
- сформулювати комунікативні навички та уміння будувати процес спілкування, а також організовувати спільну діяльність;
- розвинути навички професійної рефлексії (самооцінки).

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні володіти наступними **компетентностями**:

загальними:

ЗК 06. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 07. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальними (фаховими, предметними):

СК 02. Здатність враховувати у практичній діяльності медико-біологічні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти, пов'язані з практикою фізичної терапії.

СК 08. Здатність ефективно спілкуватися, зокрема навчати пацієнта/клієнта, його родину й опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та обмежень життєдіяльності, та популяризувати здоровий спосіб життя.

Очікувані результати навчання:

РН 07. Застосовувати знання медико-біологічних, психолого-педагогічних, соціальних аспектів у практиці фізичної терапії; виявляти та враховувати зразки різних елементів.

РН 13. Проводити пацієнтоцентричну практичну діяльність за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди згідно нормативно-правових вимог та норм професійної етики.

РН 16. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, зокрема у мультидисциплінарній команді.

РН 19. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка» здобувачі вищої освіти повинні **знати**:

- основні поняття й категорії педагогічної науки (навчання, освіта, виховання та розвиток особистості), їхню роль і місце у підготовці фахівця;
- методи науково-педагогічних досліджень;

- закономірності розвитку людини на різних етапах її індивідуального життя, співвідношення у цьому процесі природних (спадковості, дозрівання організму тощо) і суспільних чинників;
- підходи до організації освітнього процесу;
- сутність, закономірності, принципи, методи, засоби та форми освітнього процесу;
- основні засади організації суб'єкт-суб'єктної взаємодії (спільної діяльності, спілкування, попередження та вирішення конфліктів);
- методи стимулювання та мотивації пацієнтів до активної роботи над особистим розвитком і самовдосконаленням;
- інноваційні технології в освіті;
- систему принципів організації інклюзивного простору у фізичній терапії.

уміти:

- зберігати культурні, наукові та моральні цінності в професійній діяльності фізичного терапевта, а також дотримуватись у своїй діяльності професійно-педагогічних етичних норм;
- виявляти, описувати, пояснювати педагогічні факти, явища та процеси в реальному житті;
- використовувати знання та навички з педагогіки для постійного професійного самовдосконалення у галузі своєї майбутньої діяльності;
- вивчати індивідуальні особливості осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп;
- здійснювати пацієнтоцентричну практичну діяльність;
- приймати самостійні рішення, передбачувати результати діяльності;
- урахувати в майбутній професійній діяльності фізичного терапевта психолого-педагогічні, медико-біологічні та інші важливі чинники, що визначають ефективність практики фізичної терапії та забезпечують комплексний підхід до роботи з пацієнтами;
- підтримувати й формувати сприятливий для успішної практичної діяльності соціально-психологічний клімат у колективі.

Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ

Тема 1. Педагогіка як наука, її становлення і розвиток

Предмет і основні категорії педагогіки (виховання, освіта, навчання, розвиток), їх взаємозв'язок. Педагогіка як наука в системі підготовки майбутніх фахівців галузі охорони здоров'я. Завдання педагогіки. Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з філософією, психологією, медициною, медичною реабілітацією, біомеханікою та іншими науками. Основні напрями розвитку сучасної педагогіки та їх вплив на професійну підготовку фахівців у галузі охорони здоров'я.

Логіка і методика педагогічних досліджень. Наукові дослідження як шлях до розв'язання актуальних проблем професійної освіти та підвищення ефективності підготовки фахівців у галузі охорони здоров'я. Методологія педагогіки. Методи науково-педагогічного дослідження (емпіричні, теоретичні). Етапи педагогічного дослідження.

Тема 2. Історичний розвиток світової і української педагогіки

Екскурс в історію виникнення педагогічної науки. Основні етапи розвитку педагогічної думки і практики виховання та їх значення для формування гуманістичних цінностей, професійної етики й людиноцентричного підходу у медико-реабілітаційній діяльності. Становлення і розвиток педагогічної науки у XVII ст. Педагогічна система Я.

А. Коменського як підґрунтя ідей природовідповідності, доступності навчання та системності знань, актуальних для підготовки фахівців охорони здоров'я.

Педагогічні погляди Ж.-Ж. Руссо, І. Песталоцці, А. Дістервега та ін. Педагогічні погляди Ж.-Ж. Руссо, Й. Г. Песталоцці, А. Дістервега та інших мислителів у контексті розвитку ідей індивідуального підходу, виховання особистості та врахування природних і психофізичних особливостей людини, що є важливим для реабілітаційної практики.

Історія становлення і розвитку української педагогіки як основи національної системи професійної освіти. Роль братських шкіл у розвитку освіти в Україні та формуванні традицій гуманістичного виховання. Педагогічні ідеї Г. Сковороди та їх значення для розвитку духовності, самопізнання й особистісного зростання майбутніх фахівців. Педагогічна думка в Україні у XVIII–XIX ст.

Педагогічна система К. Ушинського та її значення для формування наукових основ навчання, виховання і професійної підготовки. Розвиток освіти і педагогічної думки в Україні у XX ст. Внесок В. Сухомлинського у розвиток педагогічної науки та практики виховання, зокрема ідей гуманізму, особистісно-орієнтованого підходу та “педагогіки серця”, що мають особливу цінність для підготовки майбутніх фахівців фізичної терапії.

Тема 3. Проблеми розвитку особистості і їх значення для виховання

Особистість, її розвиток і формування. Роль спадковості, середовища і діяльності в розвитку особистості з урахуванням впливу стану здоров'я, функціональних обмежень і реабілітаційного простору. Зовнішні і внутрішні умови розвитку особистості. Внутрішні суперечності як рушійні сили особистісного та професійного розвитку. Виховання, навчання і розвиток особистості. Вікові особливості психічного і фізичного розвитку особистості як основа індивідуального підходу у терапевтичній та реабілітаційній практиці. Вікові періоди розвитку особистості. Вікові періоди розвитку особистості, їх значення для організації виховного впливу та планування реабілітаційних заходів.

Тема 4. Освіта в Україні та за кордоном

Витоки й основні віхи становлення освіти і вищої школи в Україні та світі. Сучасний освітній простір. Сучасні тенденції реформування освіти та їх вплив на підготовку фахівців галузі охорони здоров'я. Пріоритетні напрями реформування освіти. Види освіти: середня, вища, післядипломна. Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти країн Європи. Система освіти в Україні та її особливості у підготовці фахівців галузі охорони здоров'я. Освітні системи у закладах вищої освіти Європи та принципи їх побудови.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВИ ТЕОРІЇ ОСВІТИ ТА НАВЧАННЯ

Тема 5. Навчальний процес як складова цілісного педагогічного процесу

Дидактика – теорія навчання й освіти. Становлення гуманістичної й особистісно-орієнтованої парадигми навчання й освіти в педагогічній науці. Визначення сутності навчання та його особистісно-орієнтованого змісту. Основні характеристики особистісно-орієнтованого навчання в галузі охорони здоров'я. Навчальний процес як цілісна система, його двосторонній характер, гносеологічна і психологічна основи навчання. Структурні елементи навчання: мета, завдання, зміст, методи, засоби, принципи, форми організації навчання, його результати. Активні й інтерактивні методи навчання: дидактичні ігри, кейс-метод, тренінг, коучинг, мозковий штурм та ін. Методи контролю і самоконтролю у навчанні. Засоби навчання у професійно-орієнтованому освітньому просторі. Використання інформаційно-комп'ютерних технологій в навчанні. Комп'ютер та цифрові ресурси як засоби підвищення ефективності навчального процесу. Вибір оптимального поєднання методів і засобів навчання для формування готовності до практичної діяльності.

Тема 6. Інклюзивна освіта: сутність, завдання та принципи

Поняття інклюзії. Основні категорії інклюзивної педагогіки. Виникнення та розвиток інклюзивної освіти і навчання як відповідь на потреби осіб з порушеннями здоров'я. Сутність інклюзивної освіти, її основні завдання. Система принципів інклюзивної освіти як сукупність базових вимог до організації навчально-реабілітаційного простору, що забезпечує ефективність освітнього та реабілітаційного процесів. Функції інклюзивної освіти. Національне законодавство у сфері інклюзивної освіти. Механізми забезпечення інклюзивної освіти. Зарубіжний досвід інклюзивної освіти.

Тема 7. Інноваційні технології в освіті

Сутність, особливості технологій навчання. Характеристика технологій навчання. Технологія особистісно-орієнтованого навчання, інформаційно-комунікативні технології навчання, технології проблемного навчання, технології розвивального навчання. Дистанційне навчання. Технологія групової діяльності. Кейс-технологія. Тренінгові технології. Здоров'язбережувальні технології.

Тема 8. Самоосвіта як умова професійного розвитку особистості

Роль самоосвіти у становленні професійної компетентності майбутнього фізичного терапевта. Шляхи, форми та засоби самоосвіти: опрацювання літературних джерел, підвищення професійної кваліфікації, курсова та післядипломна освіта, наукова діяльність. Компетентність – основа досягнення успіху в професійній діяльності. Акмеологічні аспекти професійної діяльності майбутнього фахівця. Самоосвіта впродовж життя як чинник розвитку особистості. Напрями вдосконалення та самовдосконалення.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ

Тема 9. Теорія виховання – складова педагогічної науки

Виховання як цілеспрямований процес формування професійно-значущих і морально-етичних якостей. Самовиховання та перевиховання особистості – чинники професійного становлення фахівця. Сучасні наукові підходи до виховання. Мотиви виховання. Основні завдання виховання. Структура виховного процесу. Результати процесу виховання. Принципи виховання у формуванні професійної етики та культури спілкування. Шляхи підвищення ефективності процесу виховання. Громадянська освіта. Громадянське виховання майбутніх фахівців у закладі вищої освіти.

Тема 10. Форми та методи виховання

Зміст, напрями, форми виховання: індивідуальні, групові, масові (екскурсії, відвідування лікувально-реабілітаційних установ, спортивні та оздоровчі заходи, бесіди, лекції-конференції, соціально-реабілітаційні та волонтерські рухи). Критерії вихованості особистості. Основні методи, засоби та прийоми виховання. Методи формування свідомості особистості, її професійних переконань. Методи організації діяльності, професійного спілкування і формування досвіду суспільної поведінки. Самооцінка і саморегуляція як умови особистісного зростання, професійної стійкості та готовності до майбутньої професійної діяльності.

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Рекомендована література

Основна

1. Анєнкова І. П., Байдан М. А. Педагогіка. Навчальний посібник. Львів: Новий світ, 2018. 567с.
2. Артемова Л. В. Історія педагогіки України. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: «Либідь», 2019. 421 с.

3. Волкова Н. П. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. К.: Академвидав, 2015. 616 с.
4. Волкова, Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посіб. Київ: Академія, 2006. 256 с.
5. Історія педагогіки: Навчальний посібник / [За ред. О. А. Дубасенюк, М. В. Левківського]. Житомир: ЖДПУ, 2020. 336 с.
6. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка: підруч. [для студ. і викл. вищ. навч. закл.]. Київ: Знання-Прес, 2019. 380 с.
7. Малафійк Іван. Дидактика: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Кондор, 2009. 306 с.
8. Медвідь Л. А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні: навч. посіб. Київ: Вікар, 2020. 335 с.
9. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка: Навчальний посібник. К.: 2018. 608 с.
10. Освітні технології: навч.-метод. посіб. / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін.; за ред. О. М. Пехоти. Київ: А.С.К., 2004. 256 с.
11. Пальчевський Степан. Педагогіка: Навч. Посіб. Київ: Каравела, 2007. 576 с.
12. Практикум з педагогіки: навч. Посібник / За заг. ред. О.А.Дубасенюк. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 464 с.
13. Скільський Д. Історія зарубіжної педагогіки: посіб. Київ:Смолоскип,2016. 376 с.
14. Стельмахович М. Г. Українська народна педагогіка. Київ: ІЗМН, 2017. 232 с.
15. Фіцула М. М. Педагогіка: навч. посіб. для студ. вищих пед. закл. освіти. Київ: Академія, 2002. 528 с.

Допоміжна

1. Бех Іван. Виховання особистості: у 2 кн.: навч.-метод. видання. Кн. 1: Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади. К.: Либідь, 2018. 280 с.
2. Виховні технології / упоряд. В. Варава, В. Зоц. К.: Редакція загально-педагог. газет, 2017. 120 с.
3. Гончаренко Семен. Український педагогічний словник: [довідкове видання]. К.: Либідь, 1997. 374 с.
4. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; гол. ред. В. Г. Кремень. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
5. Зайченко І. В. Історія педагогіки: навч. посібник. Кн. 1.: Історія зарубіжної педагогіки. К.: «Слово», 2019. 624 с.
6. Зязюн І. А. Педагогіка добра: ідеали і реалії. К.: МАУП, 2018. 312 с.
7. Наволокова, Н. П. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій. Харків : Основа, 2009. 176 с.
8. Омеляненко, С. В. Педагогіка. Тестові завдання : навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 391 с.
9. Степанов О. М., Фіцула М. Основи психології і педагогіки: навч. посіб. Київ : Академвидав, 2006. 520 с.
10. Українська педагогіка в персоналіях: навч. посіб. / [за ред. О. В. Сухомлинської]. В 2-х т. К.: Либідь, 2016. Т. 1. 624 с.
11. Українська педагогіка в персоналіях: навч. посіб. / [за ред. О. В. Сухомлинської]. В 2-х т. К.: Либідь, 2016. Т. 2. 552 с.

Інформаційні (Інтернет) ресурси

1. Навчальні матеріали он-лайн [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://pidru4niki.com/>

2. Національна академія педагогічних наук України [Електронний ресурс]. Режим доступу: naps.gov.ua/

3. Нормативні акти України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nau.kiev.ua>.

4. Освітня платформа «Прометеус» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://prometheus.org.ua/>

5. Сайт Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/>

6. Студія онлайн-освіти – EdEra [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.ed-era.com/courses/>

Система оцінювання

Рівень знань здобувачів вищої освіти оцінюється згідно з Положенням про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ. Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювальні форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за виконання практичних завдань; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій тощо.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти під час вивчення дисципліни

Поточне тестування та самостійна робота										ІНДЗ	Сума
ЗМ 1				ЗМ 2				ЗМ 3			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	10	100
Модульний контроль – 20				Модульний контроль – 20				Модульний контроль – 10			

Оцінювання за видами діяльності

№ з/п.	Вид навчальної діяльності	Оціночні бали	Кількість балів
Обов'язкові			
T 1	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій; виконання завдань під час практичних занять; виконання завдань самостійної роботи	Виконання завдань під час практичних занять – 2 Виконання завдань самостійної роботи – 2	4
T 2	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій; виконання завдань під час практичних занять; виконання завдань самостійної роботи	Виконання завдань під час практичних занять – 2 Виконання завдань самостійної роботи – 2	4
T 3	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій; виконання завдань під час практичних занять; виконання завдань самостійної роботи	Виконання завдань під час практичних занять – 2 Виконання завдань самостійної роботи – 2	4
T 4	Робота на лекційних заняттях, опорні	Виконання завдань під час	4

	конспекти лекцій; виконання завдань під час практичних занять; виконання завдань самостійної роботи	практичних занять – 2 Виконання завдань самостійної роботи – 2	
Модульний контроль (контрольна робота)		20	20
Т 5	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій; виконання завдань під час практичних занять; виконання завдань самостійної роботи	Виконання завдань під час практичних занять – 2 Виконання завдань самостійної роботи – 2	4
Т 6	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій; виконання завдань під час практичних занять; виконання завдань самостійної роботи	Виконання завдань під час практичних занять – 2 Виконання завдань самостійної роботи – 2	4
Т 7	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій; виконання завдань під час практичних занять; виконання завдань самостійної роботи	Виконання завдань під час практичних занять – 2 Виконання завдань самостійної роботи – 2	4
Т 8	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій; виконання завдань під час практичних занять; виконання завдань самостійної роботи	Виконання завдань під час практичних занять – 2 Виконання завдань самостійної роботи – 2	4
Модульний контроль (контрольна робота)		20	20
Т 9	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій; виконання завдань під час практичних занять; виконання завдань самостійної роботи	Виконання завдань під час практичних занять – 2 Виконання завдань самостійної роботи – 2	4
Т 10	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій; виконання завдань під час практичних занять; виконання завдань самостійної роботи	Виконання завдань під час практичних занять – 2 Виконання завдань самостійної роботи – 2	4
Модульний контроль (контрольна робота / тестування)		10	10
ІНДЗ Реферативна доповідь з теми		10	10
Разом		100	

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Завдання здобувачі вищої освіти мають виконувати і здавати відповідно до графіку освітнього процесу. Перескладання модулів, заліків, екзаменів відбувається у терміни ліквідації академічних заборгованостей, визначених кафедрами та деканатами.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач вищої освіти під час виконання самостійної та індивідуальної роботи повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.

Силабус розроблено на основі робочої програми навчальної дисципліни
«Педагогіка» (протокол № 5 від 20 червня 2025 р.)